Dosarul nr.4-3128/2024
4-24145933-12-4-19122024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

15 aprilie 2025 **mun. Chișinău**

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanța de judecată în componență:
Preşedintele şedinţei, judecător Silvia Slobodzean
Grefier Ana-Maria Munteanu
Cu participarea:
În lipsa:
Agentului constatator Ludmila Crețu
Făptuitorului Oxana Darii

examinând în ședință de judecată publică cauza contravențională intentată în privința Oxanei Darii a.n. *****, domiciliată în ***** învinuită de comiterea contravenției prevăzută la art. 240 alin. (1) din Codul contravențional -

A C O N S T A T A T:

La 12.12.2024, agentul constatator SSS a SP-1, agent superior al IP Rîșcani, Ludmila Crețu a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI06 338671, prin care Oxana Darii a fost acuzată de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, cu remiterea cauzei în instanța de judecată, pentru aplicarea sancțiuni sub formă de amendă.

În fapt, prin procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI06 338671 din 12.12.2024 încheiat de agentul constatator SSS a SP-1, agent superior al IP Rîșcani, Ludmila Crețu, în sarcina făptuitorului Oxana Darii s-a reținut săvârșirea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, pe faptul că, la data de 16.12.2024 ora 9.50 fiind în mun. Chișinău nu a îndeplinit obligațiile de întreținere, de educare și instruire a copilului prin faptul că acesta nu este verificat în momentul plecării la școală, ultimul prezentându-se la școală cu obiecte interzise(cuțit, obiect dur).

Acțiunile făptuitorului, de către agentul constatator au fost încadrate în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional.

În ședința de judecată, *agentul constatator,* fiind citată despre locul, data și ora examinării cauzei contravenționale, prin citație expediată pe e-mail, nu s-a prezentat în instanța de judecată, nu a comunicat motivele neprezentării sale, însă inițial, prin demersul înaintat a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, cu expedierea ulterioară a hotărârii, susținând procesul verbal cu privire la contravenție, iar în acest context, instanța de judecată precizează că a fost respectată procedura de citare legală, întrucât agentul constatator a fost informat despre examinarea cauzei, acesta şi-a exprimat acordul privind examinarea cauzei în lipsa sa şi careva erori tehnice în procesul expedierii citației nu au fost semnalizate, această modalitate fiind acceptată de toate

părțile în proces.

În ședința de judecată, *făptuitorul Oxana Darii*, fiind citată legal prin citație scrisă, nu s-a prezentat și nu a comunicat motivele neprezentării.

În acest context, instanța de judecată precizează că a fost respectată procedura de citare legală întrucât careva erori tehnice în procesul expedierii citațiilor nu au fost semnalizate, iar făptuitorul a fost informat despre examinarea cauzei şi în temeiul art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, s-a dispus examinarea în lipsa acestuia, cu expedierea copiei de pe hotărâre.

Așadar, instanța notează că în partea ce ține de citarea participanților, este pertinentă şi jurisprudența CtEDO, care în cauza *Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidențiat că ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință, iar mai mult, Curtea reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunță, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanță şi de a se apăra (cauza *Poitrimol împotriva Franţei*, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanță, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

De asemenea, instanța de judecată reține că comunicarea actelor judiciare, în măsura în care este un act de comunicare între organul judiciar și părți, are loc pentru a permite părților, dacă e cazul, să declare recurs (*Diaz Ochoa împotriva Spaniei*, 22 iunie 2006, § 48, și *S.C. Raissa M. Shipping SRL împotriva României*, 8 ianuarie 2013, § 30) şi respectiv, instanțele trebuie să întreprindă tot posibilul care într-un mod rezonabil să citeze părțile și să se asigure că acestea sunt la curent cu procedurile la care participă (*Ovuş împotriva Turciei*, 13 octombrie 2009, § 48).

Prin urmare, instanța de judecată a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru a asigura dreptul participanților la proces la participarea efectivă la examinarea cauzei, întru respectarea unui proces echitabil, dar agentul constatator şi făptuitorul nu s-au prezentat în instanța de judecată, în pofida înștiințării despre modalitatea, locul şi timpul examinării cauzei, iar instanța a dispus examinarea cauzei în absența acestor participanți, cu remiterea copiei de pe hotărâre.

În subsidiar, în conformitate cu prevederile art. 447^1 alin. (4) şi (5) din Codul contravențional, *prezența a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional la examinarea cauzei contravenționale este obligatorie, iar absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, citată în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat şi fără înștiințare prealabilă, nu împiedică examinarea cauzei* şi prin urmare, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părților care nu s-au prezentat.

Verificând procesul-verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de fond și de forma prevăzute de lege pentru valabilitatea sa în coroborare cu mențiunile agentului constatator la materialele dosarului contravențional, instanța de judecată consideră necesar a înceta procesul contravențional intentat în privința lui Oxana Darii, din următoarele considerente.

În drept, în conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 458 alin.(1) Cod Contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea *Ziliberberg împotriva Moldovei*, § 35, din 01 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, din 04 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr. 074P-7345R/24 din 24.05.2024, încheiat de către agentul constatator.

Sub aspectul legalității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți,cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Potrivit art. 5 alin. (1) Cod contravenţional nimeni nu poate fi declarat vinovat desăvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.

Articolul 7 din Codul contravenţional statuează că persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

În conformitate cu prevederile art. 8 Cod contravențional prevede că persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvîrşite cu vinovăţie. Este supusă răspunderii

contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Conform art. 10 Cod contravențional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

Prevederile art. 374 alin. (3) Cod contravențional statuează că procesul contravențional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumţia de nevinovăţie prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul contravenţional constatarea faptei contravenţionale presupune o activitate a agentului constatator de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere a dosarului, după caz, către funcţionarul abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, către instanţa de judecată sau către un alt organ spre soluţionare.

La caz, în şedinţa de judecată a constatat că, la 12.12.2024 ora 15.15, agentul constatator, a întocmit în privinţa Oxanei Darii un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 63 alin. (1) Cod contravențional în prezența acesteia.

Întru probarea vinovăţiei Oxanei Darii, agentul constatator a anexat la materialele dosarului: - procesul-verbal cu privire la contravenție din 12.12.2024; raport privind informația 112 a subofițerului superior Malai Vlad precum că pe ***** minorul ***** a venit la liceu cu un cuțit, explicație de le cet. E.A Pojar, explicație de la Oxana Darii, fișa de sesizare.

Potrivit prevederilor art. 442 alin. (1) Cod contravenţional procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În conformitate cu prevederile art. 381 alin.(4) Cod contravenţional autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

Conform art. 443 Cod contravențional, (1) Procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: a**) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii**; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) **fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei** care

au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii.

Potrivit prevederilor reținute supra se atestă că, legea prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigențelor prevăzute de art. 443 Cod contravențional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Potrivit art. 445 alin. (1) Cod contravențional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. (2) Celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Cerința prevăzută în articolul citat și anume indicarea ” *data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia*”, este imperativă, întrucât raţiunea instituirii ei a fost aceea de a-i permite instanţei cercetarea legalităţii actului constatator prin stabilirea faptelor materiale și verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o și justeţea sancţiunii aplicate. Or, caracterul efectiv al prezumţiei de nevinovăţie impune obligaţia instituirii unor garanţii legale și de ordin practic, cum ar fi descrierea concretă a faptei contravenționale și datei comiterii acesteia.

În circumstanțele expuse instanța de judecată constată că, în procesul-verbal agentul constatator a indicat ca dată a comiterii contraveției o dată ulterioară întocmirii procesului-verbal contravențional.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional, instanța de judecată învederează, că procesul-verbal cu privire la contravenţie este unicul act probator prin care se individualizează fapta ilicită. Dispozițiile Codului contravenţional nu prevăd posibilitatea completării menţiunilor procesului-verbal de contravenţie în faza judecării cauzei contravenționalã. Mai mult, dispozițiile Codului contravențional, nu prevăd posibilitatea instanței de a imputa din oficiu în sarcina contravenientului, anumite circumstanțe de fapt.

În consensul circumstanțelor reliefate, instanța de judecată notează, că prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenționale imputate cet. Oxana Darii, se aduce atingere prezumției de nevinovăție de care trebuie să beneficieze acesta, fiind obligatorie demonstrarea prin probe certe și suficiente colectate de agentul constatator și aprecierea corespunzătoare a

acestora de către instanța de judecată, ca în final, vinovăția persoanei să fie confirmată dincolo de orice dubiu.

Instanța de judecată subliniază că procesul-verbal trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru ca instanța de judecată să poată verifica atât realitatea faptei, cât și fundamentul juridic al răspunderii contravenționale. În cazul de față, procesul-verbal prin nedescrierea circumstanțelor comiterii faptei imputate, la care se atribuie și indicarea incorectă a datei comiterii faptei care să susțină acuzațiile făcute, aduc atingere dreptului la apărare al contravenientului și principiului prezumției de nevinovăție. Or, într-un proces contravențional, sarcina probei este pusă pe seama autorităților care au întocmit procesul-verbal și care sunt responsabile de administrarea probatoriului, iar în acest context, lipsa unei descrieri detaliate a faptei sunt incompatibile cu principiile fundamentale ale dreptului penal, în special cu prezumția de nevinovăție „în dubio pro reo". De altfel, justiția trebuie să se întemeieze pe certitudini, nu pe probabilități, iar toate dubiile neeliminate trebuie interpretate în favoarea persoanei acuzate, conform art. 375 alin. (3) din Codul contravențional.

Astfel, în speță, instanța consideră faptul că nedescrierea circumstanțelor comiterii faptei imputate, la care se atribuie și indicarea eronată a datei comiterii faptei, în procesul-verbal cu privire la contravenție în privința Oxanei Darii duce la nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție.

Luând în considerație faptul că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit fără respectarea prevederilor art. 443 din Codul contravențional, ce atrage nulitate absolută, prin prisma art. 445 alin. (1) din Codul contravențional, instanța de judecată ajunge la concluzia că acesta urmează a fi anulat.

În temeiul celor expuse şi a prevederilor art. art. 395, 458, 460, 462 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se anulează procesul verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 338671, prin care Oxana Darii a fost acuzată de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, cu încetarea procedurii contravenţionale în privinţa acesteia.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Silvia Slobodzean**